

**ADREÇA PRINCIPAL:**

Ermita de Bellvitge, C. de l', 6



<b>ADREÇA PRINCIPAL:</b>	Ermita de Bellvitge, C. de l', 6
<b>DENOMINACIÓ:</b>	Ermita de Bellvitge
<b>CRONOLOGIA I AUTOR/S:</b>	1279 Primeres notícies documentals 1493 Reconstrucció 1640 Destrucció 1718 Reedificació 1936 Incendiada 1959 Restauració i afegit dels porxos Manuel Puig i Janer, arquitecte (atribuït pel PEPPA a Puig i Ribot)
<b>US ORIGINAL:</b>	Església
<b>US ACTUAL:</b>	Església

**BIBLIOGRAFIA:**

- CASAS, 1986 A  
Exposició, 1986.  
GAVIN/AINAUD DE LASARTE, 1992.  
Hospitalet, 1981.  
Hospitalet, 1987.  
LOPEZ MULLOR, 1988.  
CATALUNYA ROMANICA, 1992.





Porxo afegit al 1959





Façana barroca de l'ermita (Desembre 1994)



**CITES:****(PEPPA)**

"Ermita románica del siglo XIII, de una sola nave con ábside plano y con campanario cuadrado anexo.

Fachada con puerta adintelada y rosetón central. Remate de fachada abarrocado.

En el año 1718, terminada la Guerra de Sucesión, fué reconstruida y bendecida de nuevo. (Según el historiador Francesc Marcé). Porches laterales del siglo XX (aproximadamente 1971). (Arquitecto: Puig Ribot).

**(CASAS, 1986 A)**

" A uns dos-cents metres cap a ponent de la Rambla de la Marina, ja a les immediacions de l'autovia, ens trobarem, com una imatge fràgil rescatada d'un altre temps, l'ermita de Bellvitge. Els documents coneguts més antics que ens parlen remunten els orígens d'aquest ermitori al segle XIII. Tanmateix, els resultats de les excavacions practicades darrera del seu absis, semblen indicar que l'ermita primitiva es podria remuntar a l'època de la fundació de la parròquia de Provençana, és a dir, a la segona meitat del segle X. L'existència en aquest sector d'una vil·la d'època visigòtica anomenada en els documents "Malvigia" o "Amalvigia", permet especular sobre la possibilitat que l'ermita fos construïda sobre aquest emplaçament encara més antic. A l'època de la probable fundació de Bellvitge, el nivell d'aquesta part del delta del Llobregat era molt inferior a l'actual, potser quatre metres més baix. Si pensem que actualment l'ermita es troba a uns cinc metres sobre el nivell del mar, podem deduir que l'ermita primitiva es trobava relativament pròxima a la costa" (p. 98)

"La portalada de l'ermita és vagament barroca però la part del darrera conserva encara un regust medieval, que contrasta fortament amb els blocs prefabricats que l'envolten. El polígon de Bellvitge es va començar a construir justament en aquest zona més pròxima a l'ermita, l'any 1963" (p. 100)



**(Hospitalet, 1981)**

"Amb un nom que potser vol dir Bon-viatge, té un absis de caràcter romànic. Citada des del 1372. Refeta el 1493, podem considerar que el campanar gòtic pertany a aquesta campanya constructiva. Va ésser saquejada el 1640 per l'exèrcit del comte-duc d'Olivares en la seva guerra contra Catalunya i reedificada el 1718, en estil barroc. Incendiada el 1936, va ésser restaurada el 1959, amb l'afegit dels porxos" (punt 27)

**(Catalunya Romànica, 1992)**

"(...) Del 1279 és la primera menció completa de la capella de Santa Maria de Bellvitge (...).

A partir del segle XV en gairebé cada segle hi ha constància documental de reconstruccions i obres a la capella de Bellvitge, que devien ser motivades per les successives avingudes del riu, que anaven colgant-la progressivament, per la qual cosa hom es veia en la necessitat de sobrealçar-ne els murs. El 1493 tota la pedra necessària per a la seva reconstrucció fou donada per la ciutat de Barcelona. El 1571 es féu una concòrdia entre els obrers de la parròquia de l'Hospitalet i el mestre de cases Pere Duran, de Sant Andreu de Palomar, per raó de l'obra a practicar-hi. El 1600 es parla dels fons per a restaurar la capella. En la guerra dels Segadors va ser saquejada per les tropes del comte duc d'Olivares i es perdé la imatge que hi havia. El 1697 la capella sofrí un nou saqueig, aquest cop per part de les tropes franceses que assetjaven Barcelona durant el regnat de Carles II. En la guerra de Successió ho fou pels exèrcits borbònics al servei de Felip d'Anjou. Després d'aquesta guerra es reconstruí ràpidament, perquè el 1718 es concedí llicència al rector de Provençana per a beneir la capella reedificada. Finalment la capella fou novament saquejada, pels francesos, el 1808. Sembla que aleshores es destruí la imatge que hi havia estat reposada el 1652.

En el nostre segle tenim notícia de dues restauracions importants, posteriors a sengles riudes: la de 1958-59 i la del 1977. En la primera el patronat de Santa Maria de Bellvitge (...) encarregà el projecte de restauració a l'arquitecte municipal Manuel Puig Janer, el qual hi afegí uns porxos a tramuntana i a migdia, i la decoració interior



al pintor Joan Commeleran, que hi pintà uns murals, els quals, parcialment malmesos en la riuada del 1977, es perderen posteriorment per incúria en la restauració subsegüent.

Actualment l'ermita de Bellvitge és una construcció de nau única i capçalera quadrada, amb una torre campanar no gaire alta al SE, també quadrada, dotada de finestres amb arcs apuntats en el pis superior. La coberta de tot el conjunt té dues vessants, menys al campanar, que té un coronament piramidal cobert a quatre vessants. En general la fàbrica és força barroera i heterogènia. Predomina la maçoneria vista barrejada amb totxo, la qual devia tenir a sobre un arrebossat que ara hi manca. En alguns punts, com ara certs llocs de la façana de tramuntana o la part baixa de l'angle NW, s'observa un aparell de carreus, però semblen reaprofitats. L'aparell del campanar, també de carreus però més petits, sí que sembla original.

Des d'un punt de vista ornamental destaca la testera, amb un coronament de gust barroc; també presenta un ull de bou de perfil hexagonal i la porta amb una llinda dovellada semblant a un arc deprimat. Uns porxos laterals recolzats en pilars quadrats completen el conjunt(...)"

### VALORACIÓ:

La construcció del polígon d'habitatges de Bellvitge, promogut el 1963, va transformar radicalment el paisatge de l'àrea de l'Hospitalet més propera al Llobregat. L'ermita de Santa Maria de Bellvitge -que donà nom al novíssim barri- ha restat com a únic contrapunt històric d'aquest sector, tradicionalment afectat pels desbordaments del riu.

L'actual edifici de l'ermita és fruit del seguit de reconstruccions que afectaren la primitiva església romànica. Aquestes reconstruccions, documentades des del segle XV, van ser significativament radicals durant l'època moderna i contemporània. Per tant, la imatge que tenim avui dia de l'antiga ermita no deixa de ser el resultat de tot un conjunt d'actuacions que arriben fins al nostre segle (construcció dels porxos adossats).



Les campanyes d'excavació realitzades el 1979-1981 van permetre documentar que sota l'actual estructura es conserven els murs de l'edifici romànic. No es tracta de la fonamentació medieval, sinó del parament de l'antiga construcció. El seu recreixement s'anà produint a mesura que es refeien les construccions i els desbordaments del Llobregat aportaven veritables allaus de terres argiloses.

El fet de la seva heterogeneïtat constructiva no ha d'infravalorar el seu interès com a document històric de l'Hospitalet.

### PROTECCIÓ:

Nivell B: Integral de l'edifici

Nivell F: Àrea de protecció arqueològica preventiva. Entorn de prospeccions coincident amb el límit marcat al plànol

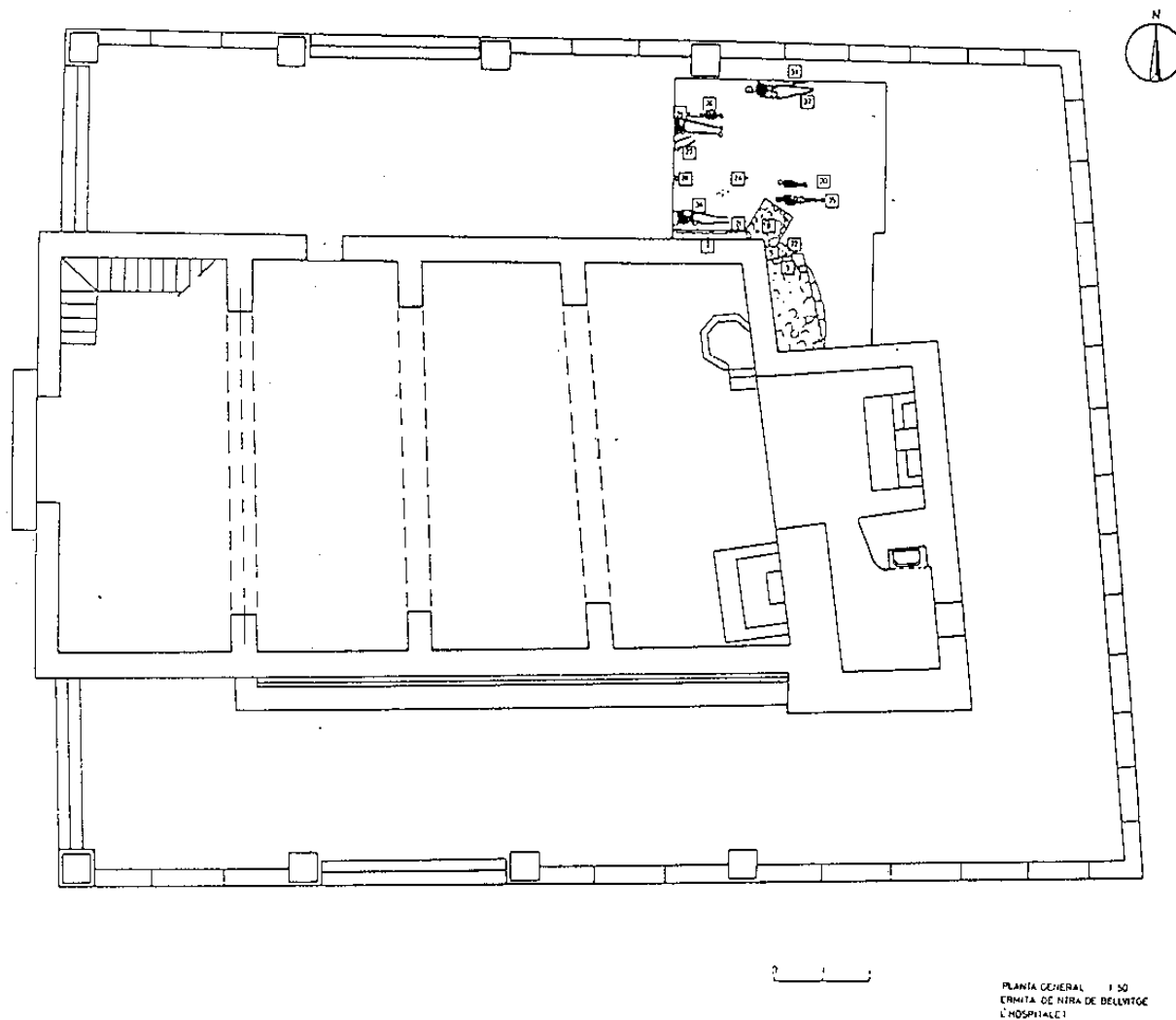
### CRITERIS D'INTERVENCIÓ

Es fa difícil establir uns criteris d'actuació diferents a la simple conservació dels paraments existents. En cap cas no es pot defensar cap intervenció que pretengui "romanitzar" l'edifici, ja que representaria falsejar tot un procés històric de reconstruccions ben documentat i força explicatiu de la vida de la construcció. Es més, s'hauria d'intentar diferenciar les actuacions més contundents, com la construcció dels porxos.

A nivell de potenciar el conjunt de l'entorn de l'ermita, seria molt interessant que s'estudiés la possibilitat de prosseguir les excavacions a l'interior i exterior del recinte, per valorar la possibilitat de creació d'un parc o passeig arqueològic, que podria servir també per explicar les transformacions naturals del curs i nivells del Llobregat.







Planta general de l'ermita amb la zona excavada entre 1979 i 1981 ( López Aullor, 1988 )



**SITUACIÓ URBANÍSTICA:**

El PGM recull aquesta zona com a 6C (parc i jardí urbà, actuals i de nova creació a nivell metropolità). En qualsevol cas, aquesta qualificació no és incompatible amb la pervivència de l'ermita.

